

OGRZEJ DOM

Tanio Zdrowo Wygodnie

GAZETA
Krakowska

Skorzystaj ze wsparcia
**WYMIENŃ
PIEC**

Dowiedz się, jak otrzymać nawet do 8 tys. zł na zmianę sposobu ogrzewania
(w tym wymianę starego kotła węglowego na ekologiczny)
oraz do 6 tys. zł na wymianę instalacji. Radzimy krok po kroku, jak to zrobić.

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Opracowanie i druk publikacji są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

100 mln euro na zmianę sposobu ogrzewania domów

w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020

Szukasz oszczędności w kosztach ogrzewania?

Chcesz pozbyć się starego pieca?

Weź dotację i zmień sposób ogrzewania.

Uwaga! Dofinansowanie uzyskasz tylko za pośrednictwem swojej gminy!

Szanowni Państwo,

Atrakcyjne dofinansowanie na zmianę sposobu ogrzewania

Liczymy przede wszystkim na wzrost świadomości mieszkańców. Naszym marzeniem jest wielkie popolite ruszenie tych, którzy rozumieją, jak wielkim problemem dla wszystkich Małopolan jest zanieczyszczone powietrze. Potrzebna jest społeczna presja na rzecz wymiany starych kotłów na nowe. Musimy zrozumieć, że jest to niezbędne dla naszego zdrowia i dla zdrowia naszych dzieci. Ale też w najlepiej pojętym interesie ekonomicznym: nowoczesny kocioł w odpowiednio ocieplonym domu oznacza mniejsze rachunki za ogrzewanie. Jego niezaprzeczną zaletą jest też olbrzymia wygoda. W pierwszej kolejności dofinansujemy przyłączenie domów do gminnej sieci ciepłowniczej, a jeśli przyłączenie do sieci nie będzie możliwe, wesprzemy wymianę starego pieca węglowego na nowy sposób ogrzewania, oparty na kotle gazowym, węglowym – wyłącznie najnowszej generacji, biomasie lub odnawialnych źródłach energii.

Ograniczenia dotyczą Metropolii Krakowskiej, na obszarze której dopuszczamy jedynie dofinansowanie zakupu kotłów na gaz, biomasę i odnawialne źródła energii. Na terenie Krakowa rygory są jeszcze ostrzejsze: wsparciem będą objęte wyłącznie kotły na gaz i odnawialne źródła energii. Osobną pulę – pochodzącą z WFOŚiGW w ramach programu „Jawor” – przeznaczymy na termomodernizację budynków. Dodatkowo województwo zarezerwowało środki, które pozwolą m.in. na pokrycie kosztów audytu energetycznego, niezbędnego przed wymianą kotła. Zachęcam do zapoznania się z możliwościami, jakie otwiera przed nami nowy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014–2020. Informacji można szukać m.in. w Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich.

Jacek Krupa, marszałek Małopolski

Wszystkie zdjęcia w broszurze: 123rf

Spis treści

Krok pierwszy: zamów bezpłatny audyt	str. 8
Krok drugi: złóż wniosek i weź dotację	str. 14
Ile dofinansowania dostaniesz	str. 16
Na co przeznaczone jest dofinansowanie	str. 18
Jaka instalacja	str. 23
Niskoemisyjne kotły	str. 24
LIFE: eko-doradcy w małopolskich gminach	str. 28
JAWOR, czyli świetna pożyczka na docieplenie	str. 34
Przydatne adresy i telefony	str. 38

DLACZEGO POWINIENEM WYMIENIĆ PIEC?

Bo zależy mi na ZDROWIU MOJEJ RODZINY

Emitowane przez stare piece węglowe pyły dostają się nie tylko do naszego układu oddechowego, ale te najmniejsze – wprost do krwiobiegu, niosąc ze sobą m.in. silnie rakotwórczy benzo(a)piren. W wielu miastach Małopolski stężenia tego związku przekraczają wielokrotnie dopuszczalny poziom.

Problem ten może rozwiązać jedynie likwidacja wszystkich starych kotłów i podłączenie domów do publicznej sieci ciepłowniczej lub – gdzie jest to niemożliwe – zastąpienie starego kotła kotłem gazowym albo systemem grzewczym z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii. Poza Metropolią Krakowską (*) można zamontować kocioł na biomasę lub niskoemisyjny kocioł węglowy najnowszej generacji. Emituje on 90 proc. mniej zanieczyszczeń niż kotły tradycyjne.

* Stowarzyszenie Metropolia Krakowska zrzesza 15 małopolskich gmin: Kraków, Biskupice, Czernichów, Igołomię-Wawrzeńczyce, Kocmyrzów-Luborzycę, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Skawinę, Świątyniki Górne, Wieliczkę, Wielką Wieś, Zabierzów oraz Zielonki.

KROK 1

ZAMÓW BEZPŁATNY AUDYT ENERGETYCZNY

Dowiesz się, którędy ucieka z Twego domu ciepło i jakie prace termomodernizacyjne trzeba wykonać, by uciekało go jak najmniej. Dzięki ociepleniu ścian, wymianie okien i innym zaleconym przez audytora działaniom przestaniesz niepotrzebnie ogrzewać otoczenie Twego budynku i zaoszczędzisz dużo pieniędzy.

W bardzo starych budynkach zapotrzebowanie na ciepło może dochodzić nawet do 200 W na metr kwadratowy, w nieocieplonych domach z lat 70. i 80. - do 100 W na m kw., a w słabo ocieplonych (5 cm styropianu) z lat 90. - wynosi średnio 70 W na m kw. Obecnie budowane porządnie docieplone domy (15 cm dobrego styropianu, trójszybowe okna) mają zapotrzebowanie poniżej 40 W na m kw. Taki budynek ogrzejemy zatem ponad dwa razy taniej niż słabo ocieplony i trzy razy taniej niż nieocieplony! Dlatego wymianę źródła ciepła zaczynamy od sprawdzenia, w jakim stanie jest budynek i na ile warto poddać go termomodernizacji.

Audyt zamawiasz w swojej gminie. Nie płacisz za niego nic. Finansowany w całości przez województwo małopolskie audyt jest po to, byś mógł ocenić opłacalność inwestycji. Audytor poinformuje Cię dokładnie, jakie warunki musi spełnić Twój kocioł i wskaże jego moc. Nawet jeśli ostatecznie nie zdecydujesz się na wymianę kotła, również nie zapłacisz za audyt.

Bo chcę OGRZEWAĆ DOM TANIEJ

Ogrzewanie dobrze ocieplonego domu ciepłem z sieci, gazem, biomasą lub węglem dobrej jakości w nowoczesnym kotle jest tańsze niż palenie „tanim” węglem lub miałem w starym piecu. Wbrew utrwalonym mitom „tani” węgiel i miał nie są więc wcale tanie. Wie to doskonale każdy, kto ocieplił dom i zamontował nowoczesny piec. Gazowe kotły kondensacyjne mają sprawność energetyczną nieosiągalną dla innych popularnych źródeł energii. Nowoczesne automatyczne kotły węglowe pozwalają tanio ogrzać dom, bo wytwarzają zdecydowanie więcej energii niż stare piece z tej samej ilości węgla.

Ta inwestycja zwraca się bardzo szybko, zwłaszcza przy tak solidnym wsparciu, jakie proponuje obecnie Małopolska.

Orientacyjne koszty ogrzewania dwukondygnacyjnego domu o powierzchni 160 m kw. (w złotych)

Źródło ciepła	Dom nieocieplony	Dom ocieplony
Kocioł węglowy starego typu	5100	3200
Kocioł węglowy automatyczny	4400	2200
Kocioł gazowy starego typu	9600	4800
Kocioł gazowy kondensacyjny	6200	3100
Kocioł na pelet	5000	2500
Pompa ciepła	3600	1800

* Zapotrzebowanie na ciepło domu nieocieplonego wynosi 180 kWh/m kw. rocznie, a dobrze ocieplonego – 90 kWh/m kw. rocznie. Obliczenia własne na podstawie cen paliw i energii elektrycznej z maja 2016 r. oraz danych Ministerstwa Energetyki.

Bo WOLĘ WYGODĘ

Nowoczesne kotły gazowe, na biomasę oraz węglowe kotły automatyczne najnowszej generacji zapewniają komfort nieznanymi użytkownikom starych pieców węglowych. Kotły gazowe nie wymagają stałej obsługi domowników, zajmują mało miejsca, nie potrzebują pomieszczeń na paliwo. W węglowych wystarczy zasypać palenisko raz, dwa razy w tygodniu.

Dość biegania w nocy, by dosypać węgla do wygasającego paleniska.

Dość porannego wstawania w wyziębionych przez noc pokojach.

Zyskujesz czas i pełny komfort.

KROK 2

ZŁÓŻ WNIOSEK I WEŹ DOTACJĘ

- Dotacje przeznaczone są dla właścicieli domów jedno- i wielorodzinnych, którzy chcą zlikwidować swój stary piec węglowy.
- Jeśli zgodzisz się z zaleceniami audytora, podpisujesz umowę z gminą i albo przyłączasz się do sieci, albo wybierasz instalatora, który wymieni Twój stary węglowy piec na nowy, spełniający warunki.
- Tam, gdzie podłączenie do sieci ciepłowniczej jest niemożliwe, dotacja przeznaczona jest na wymianę pieca na nowy. W całej Małopolsce może to być kocioł gazowy lub źródło ciepła wykorzystujące odnawialne źródła energii, np. pompa ciepła, a także połączenie kotła gazowego z takim źródłem.
  - **W Krakowie** dofinansowanie obejmuje wyłącznie kotły gazowe lub OZE.
  - **W Metropolii Krakowskiej**, z wyjątkiem Krakowa, dofinansowanie dotyczy kotłów gazowych lub OZE oraz kotłów na biomasę.
  - **Poza Metropolią** dofinansowanie obejmuje kotły gazowe lub OZE oraz kotły na biomasę i węgiel, ale tylko najnowszej generacji.
- Dotacja pokryje także koszty likwidacji starego kotła i podłączenia do sieci ciepłowniczej lub zainstalowania nowego źródła ogrzewania - wraz z instalacją rozprowadzającą.

ILE DOFINANSOWANIA DOSTANIESZ?

W przypadku likwidacji starego kotła i zastąpienia go

- przyłączeniem do sieci ciepłowniczej,

- kotłem na paliwo stałe bądź gaz,

- odnawialnym źródłem energii,

dofinansowanie wyniesie:

350 zł na każdy kilowat obliczonej mocy nowego źródła ciepła (ale nie więcej niż 8 tys. zł)

plus 80 zł za każdy metr kwadratowy ogrzewanej powierzchni w przypadku wymiany instalacji (ale nie więcej niż 6 tys. zł)

Przykładowo:

jeśli audytor ustali, że nowy kocioł ma mieć moc 21 kW, to dotacja wyniesie $21 \times 350 \text{ zł} = 7350 \text{ zł}$.

- Nowa instalacja może także składać się z niskoemisyjnego kotła i pompy ciepła lub samej pompy ciepła. Dofinansowanie przewidziane jest również w przypadku zastosowania w budynku odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, fotowoltaika). Dotację wylicza się wówczas w identyczny sposób jak wyżej - mnożąc obliczone zapotrzebowanie na moc cieplną w kilowatach przez 350 zł.
- Jeśli konieczna jest wymiana instalacji, możesz otrzymać dodatkowe dofinansowanie na ten cel, w wysokości 80 zł na każdy metr kwadratowy ogrzewanej powierzchni, ale nie więcej niż 6 tys. zł.

Przykład:

Do ogrzewania dobrze ocieplonego budynku z parterem i poddaszem użytkowym o łącznej powierzchni 150 m kw. wystarczy kocioł jednofunkcyjny o mocy ok. 7 kW. Mocniejszy kocioł, np. 18 kW, zapewni Ci większy komfort, ale bardzo ważne jest, by go nie przewymiarować. Zbyt duży kocioł pracuje mniej wydajnie i zużywa przez to więcej paliwa, więc niepotrzebnie zapłacisz wyższe rachunki. Możesz także wybrać piec jednofunkcyjny w zestawie ze specjalnym zasobnikiem ciepłej wody lub kompaktowe urządzenie z zasobnikiem zabudowanym wraz z kotłem w jednej zgrabnej obudowie.

Audytor pomoże Ci dobrać najbardziej optymalny kocioł dla Ciebie i Twojej rodziny.

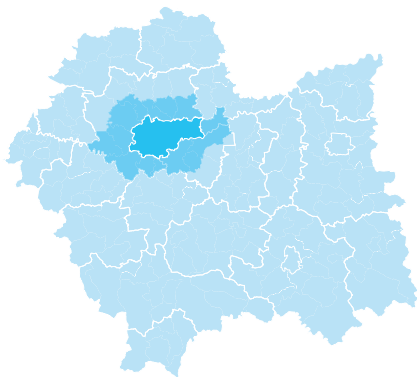
W przypadku podłączenia do sieci ciepłowniczej:

- Demontaż starego źródła ciepła.
- Koszty wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej wraz z urządzeniami wężła cieplnego, o ile urządzenia wężła cieplnego pozostaną własnością wnioskodawcy.

Dofinansowanie obejmuje:

- **Kraków**
gaz + OZE*
- **Metropolia Krakowska**
gaz + OZE + biomasa
- **poza Metropolia**
gaz + OZE + biomasa + węgiel

* OZE - odnawialne źródła energii

W przypadku wymiany starego pieca na nowy (na gaz, biomasę, węgiel):

- Demontaż starego źródła ciepła.
- Zakup i montaż nowego źródła ciepła.
- Zakup i montaż niezbędnej armatury: czopuch, pompa wymagana do prawidłowego funkcjonowania i obiegu instalacji c.o., zawór trój- / czwórdrogowy, zawory przelotowe i zwrotne, zespół rurowy, izolacja rurociągów, montaż naczynia wzbiorczego, osprzęt niezbędny do zainstalowania nowego źródła ciepła, a w przypadku kotłów gazowych również wkład kominowy.
- Wewnętrzna instalacja centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej.
- W Krakowie nie można otrzymać dofinansowania na zakup pieca na węgiel, biomasę ani drewno. W pozostałej części Metropolii Krakowskiej nie można otrzymać dofinansowania na zakup kotła węglowego (kotły na biomasę są dopuszczalne).

Bo WSTYD TAK TRUĆ

Mamy najgorszą jakość powietrza w Unii Europejskiej. W niechlubnej czołówce zestawienia miast o najgorszej jakości powietrza w Europie, ogłoszonego przez Światową Organizację Zdrowia, jest aż dziesięć miast z południa Polski.

Jacek Krupa, marszałek Małopolski:

Gdy pokazuję wójtom i burmistrzom z zachodu Europy dymiące kominy domów, nie mogą wyjść ze zdumienia. Pytają: „Jak to możliwe, że w środku Europy, w XXI wieku, wy TO sobie nawzajem robicie?!”.

Podstawowe dwa źródła zanieczyszczeń to niska emisja i komunikacja. Tym programem chcemy obniżyć emisję z indywidualnych palenisk.

JAKA INSTALACJA

Nowoczesne kotły dwufunkcyjne oraz jednofunkcyjne z zasobnikiem ciepłej wody użytkowej na co dzień dostarczają domownikom potrzebne ilości ciepłej wody, a w sezonie jesiennie-zimowym ogrzewają efektywnie dom. Bez problemu współpracują z większością starych instalacji opartych na grzejnikach żeliwnych i stalowych rurach. Pozwalają także stworzyć oszczędne instalacje łączące np. ogrzewanie podłogowe na parterze budynku z klasycznym ogrzewaniem kaloryferowym na poddaszu.

Nowoczesne kotły znakomicie współdziałają z pompami ciepła, panelami słonecznymi i innymi ekologicznymi źródłami energii, pozwalającymi znacząco obniżyć koszty ogrzewania domu i przygotowania ciepłej wody.

Ich wielką zaletą jest elektroniczny system sterowania, dzięki któremu w domu utrzymuje się przez cały czas pożądana przez domowników temperatura. Pozwala to zarazem na duże oszczędności energii – a co za tym idzie – paliwa i pieniędzy, bo kocioł grzeje tylko tyle, ile trzeba.

Nowoczesny kocioł w porównaniu ze starym truciulem jest jak smartfon zestawiony z telefonem na korbkę.

NISKOEMISYJNE KOTŁY

Województwo małopolskie wspiera wymianę starych palenisk na paliwa stałe na nowoczesne niskoemisyjne kotły i ogrzewacze pomieszczeń na drewno, pelet lub na węgiel. Urządzenia takie można montować na terenie całej Małopolski, z wyjątkiem:

- Krakowa – nie wspieramy kotłów na węgiel i biomasę,
- pozostałych gmin Stowarzyszenia Metropolia Krakowska – nie wspieramy kotłów na węgiel, ale wspieramy wykorzystanie biomasy.

Muszą one spełniać wymagania przepisów unijnych dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

Oznacza to, że nie jest wystarczające spełnienie przez kocioł wymagań klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012, ale konieczne jest potwierdzenie spełnienia wymagań ekoprojektu.

Na stronie internetowej www.powietrze.malopolska.pl/kotly publikowana jest lista niskoemisyjnych kotłów na węgiel i biomasę, które spełniają wymagania klasy 5 lub najnowszy przepisów unijnych. Aktualną listę kotłów spełniających wymagania będzie można sprawdzić na stronie internetowej. Można też o nią poprosić w swojej gminie.

Od 1 kwietnia 2017 roku wszystkie sprzedawane kotły na węgiel i drewno będą musiały być oznaczone etykietą efektywności energetycznej. Etykiety będą zawierały informację o klasie energetycznej, a więc sprawności użytkowej kotła lub całego zestawu z regulatorami i urządzeniami dodatkowymi – od klasy G do najbardziej efektywnych oznaczonych klasą A+++ . Będziesz mógł więc wybrać urządzenia, dzięki którym oszczędzisz więcej energii.

Bo „ludzkie życie jest darem, który trzeba chronić przed różnymi formami degradacji”

Papież Franciszek, „Laudato Si”

Encyklika papieża Franciszka „Laudato Si” („Bądź pochwalony”) jest poświęcona ekologii, wzywa do ochrony zasobów Ziemi i poszanowania energii.

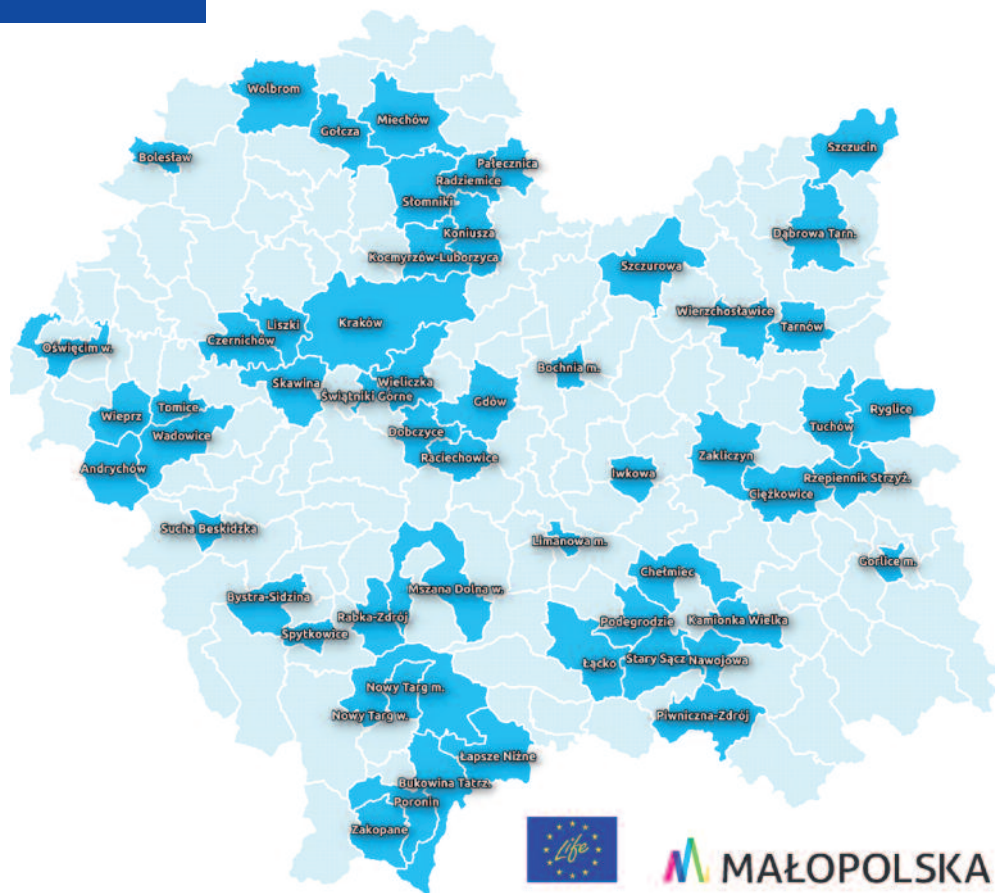
„Zniszczenie środowiska ludzkiego jest sprawą bardzo poważną nie tylko dlatego, że Bóg powierzył człowiekowi świat, ale także dlatego, że samo ludzkie życie jest darem, który trzeba chronić przed różnymi formami degradacji” – pisze Ojciec Święty. I dalej: „Istnieją formy zanieczyszczeń, które codziennie wpływają na ludzi. Narażenie na działanie zanieczyszczeń powietrza stwarza szeroką gamę oddziaływań na zdrowie, zwłaszcza osób najuboższych, powodując miliony przedwczesnych zgonów. Chorują one na przykład z powodu wdychania spalin pochodzących z paliw używanych do celów kuchennych czy ogrzewania”.

Franciszek w „Laudato Si” przypomina, że już św. Jan Paweł II w swej pierwszej encyklice „Redemptor Hominis” z 1979 r. ostrzegał przed postępującym zanieczyszczeniem środowiska i piętnował marnotrawienie energii. W encyklice „Centesimus annus” wprowadził pojęcie „ekologii człowieka” i określił niszczenie środowiska jako „kulturę śmierci”.

EKO-DORADCY W MAŁOPOLSKICH GMINACH

W ramach koordynowanego przez województwo małopolskie projektu LIFE w partnerskich gminach zatrudnieni zostaną specjaliści od ochrony powietrza. Eko-doradcy będą pomagali pozyskiwać środki na poprawę jakości powietrza, prowadzić akcje informacyjne i edukacyjne, ale przede wszystkim pomagać mieszkańcom zainteresowanym wymianą kotła węglowego, termomodernizacją czy instalacją odnawialnych źródeł energii. Pomogą wybrać najkorzystniejsze rozwiązanie dla Twojego domu i poinformują, gdzie i jak możesz uzyskać wsparcie finansowe.

Listę kontaktową do gminnych Eko-doradców znajdziesz na stronie www.powietrze.malopolska.pl/ekodoradcy. Możesz o nią również zapytać w swojej gminie.

Czy wiesz, że...

71% energii w gospodarstwie domowym zużywa ogrzewanie

Wymieniając stary kocioł, zaoszczędzisz **30%** paliwa

Ocieplenie ścian i dachu spowoduje zmniejszenie zużycia ciepła o **15-25%**

Na wymianie okien zaoszczędzisz **10-15%** ciepła

Automatyka pogodowa oraz urządzenia regulacyjne powodują **5-15%** oszczędności

Modernizacja instalacji c.o. zaoszczędzi **10-15%** zużycia ciepła

Dzięki ociepleniu domu:

- poprawiasz sobie komfort mieszkania
- mniej zapłacisz za ogrzewanie i ciepłą wodę
- podniesiesz wartość swego budynku
- będziesz ekologiczny

Dlaczego powinienem wymienić piec?

Bo NIE MA INNEGO WYJŚCIA

Jeśli Twój stary kopcący piec po 2020 roku zepsuje się, to nie będzie wolno w jego miejsce wstawić takiego samego kopciucha. Będziesz musiał kupić nowoczesny kocioł za własne pieniądze. Jeśli nie skorzystasz ze środków na wymianę pieców teraz, to później nie będzie już możliwości uzyskania dofinansowania na ten cel.

Teraz możesz wymienić piec i instalację z dużym dofinansowaniem od województwa małopolskiego, a dodatkowo uzyskać wsparcie z WFOŚiGW na docieplenie swego domu.

Twój dom potrzebuje docieplenia?

Możesz na ten cel uzyskać wsparcie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Zgłoś wniosek do programu JAWOR

Jest to program pożyczkowy na termomodernizację adresowany do osób fizycznych.

W reakcji na coraz większe zainteresowanie Małopolan ocieplaniem budynków od 1 lipca 2016 r. WFOŚiGW w Krakowie realizuje **Program Priorytetowy „Jawor” Poprawa efektywności energetycznej – termomodernizacja budynków jednorodzinnych.**

W tym roku na ten cel przeznaczono w Małopolsce 10 mln zł.

- Dofinansowanie udzielane jest w formie preferencyjnej pożyczki w wysokości do **90%** kosztu kwalifikowanego.

Wkład własny pożyczkobiorcy musi stanowić minimum **10%**.

Oprocentowanie pożyczki wynosić będzie tylko **2%** w skali roku.

Minimalna kwota pożyczki – **20 000,00 zł**, maksymalna kwota pożyczki – **100 000,00 zł**.

Po spełnieniu warunków pożyczka będzie podlegać umorzeniu do **20%**.

JAWOR, czyli świetna pożyczka na docieplenie

- Program dotyczy termomodernizacji budynków jednorodzinnych o powierzchni docieplanej poniżej 600 m²: ocieplenie ścian budynków, ocieplenie dachów, stropodachów, stropów nad ostatnią kondygnacją, ocieplenie ścian piwnic, stropów piwnic, wymiana okien, drzwi zewnętrznych.
- Wzór wniosku dostępny jest w siedzibie WFOŚiGW przy ul. Kanoniczej 12 w Krakowie oraz na internetowej stronie funduszu: www.wfos.krakow.pl pod hasłem „JAWOR”. Dostępna jest tam również lista dokumentów, jakie trzeba dołączyć do wypełnionego wniosku.

- Niezbędnym załącznikiem do wniosku jest audyt lub ocena energetyczna modernizowanego budynku wykonana przez audytora zawierająca w szczególności:
  - wyliczenie zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło grzewcze wyrażone GJ/rok przed i po realizacji inwestycji oraz przewodność cieplna, a także wyliczenie:
    - ograniczenia emisji CO₂ (Mg/rok),
    - ograniczenia emisji pyłów PM10 (Mg/rok),
    - ograniczenia emisji pyłów PM2,5 (Mg/rok).

Zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze musi wynosić min. 25%.

- Audytorów uprawnionych do przeprowadzenia audytu/oceny znajdziemy na listach:
  - Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej
  - Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa
  - Zrzeszenia Audytorów Energetycznych
  - Krajowej Agencji Poszanowania Energii SA

Kraków

ul. Wielicka 72B
30-552 Kraków
Tel. (12) 616 0 616
fem@umwm.pl

Chrzanów

ul. Grunwaldzka 5
32-500 Chrzanów
Tel. (32) 627 23 10, 627 23 11
fem_chrzanow@umwm.pl

Tarnów

ul. Wałowa 37
33-100 Tarnów
Tel. (14) 628 88 12, 628 88 13
fem_tarnow@umwm.pl

Nowy Targ

al. 1000-lecia 35
34-400 Nowy Targ
Tel. (18) 540 90 32, 540 90 33
fem_nowytarg@umwm.pl

Nowy Sącz

ul. Wazów 3
33-300 Nowy Sącz
Tel. (18) 442 25 78, 442 25 79
fem_nowysacz@umwm.pl

Kontakt ws. Programu LIFE:

Tel. (12) 63 03 116
powietrze@umwm.pl

Kontakt do WFOŚiGW ws. programu JAWOR:

Tel. (12) 422 94 90 wew. 4

**Skażone
powietrze
zabija
45 tys. Polaków
rocznie ***

**Głównym źródłem trucizn
są stare piece węglowe
w domach jednorodzinnych**

* Raport Najwyższej Izby Kontroli

„Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami” z grudnia 2014 r.